

Nález Ústavního soudu, I. ÚS 266/10, ze dne 18.08.2010 – k rozhodování o střídací výchově dítěte

Nepřihlédnou-li obecné soudy ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem, porušují tím nejen základní práva rodičů na výchovu dítěte a péči o něj ve smyslu č. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, ale i základní právo dítěte na rodičovskou výchovu a péči.

Okresní soud rozhodl o svěřeni nezletilého do střídací výchovy obou rodičů, odvolací soud tento rozsudek zrušil. Odvolací soud tímto výslovně nepřipustil střídací výchovu dítěte, implicitně odmítl svěřeni dítěte do výchovy otce a naopak ponechal dítě ve výchově matky. Odvolací soud své závěry postavil na skutečnosti, že mezi rodiči absentuje vzájemná tolerance a respekt, jejich vyspělost, projevující se ve schopnosti spolu navzájem kvalitně o věcech jejich dítěte, komunikovat a kooperovat. Tímto odvolací soudy nepřímou deklaroval názor, že při posuzování svěřeni dítěte do výchovy není relevantní hledisko (ne)schopnosti toho kterého rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.

Podle Ústavního soudu je hledisko (ne)schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem relevantní. Je výslovně stanoveno v ust. § 26 odst. 4 zákona o rodině, které ukládá soudu při rozhodování o svěřeni dítěte do výchovy přihlédnout mj. ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem. Samozřejmě to neznamena, že vždy musí být dítě svěřeno do výlučné výchovy tomu rodiči, v jeho prospěch toto hledisko vyznívá. Po posouzení celkové situace je třeba zvažovat, které řešení je v zájmu dítěte.

Jakkoli střídací výchova předpokládá ze strany rodičů především toleranci, společnou vůli a schopnost spolu komunikovat a spolupracovat, a zejm. nezapojovat dítě do svých vzájemných problémů, nesmí soud na způsob této výchovy rezignovat už tehdy, kdy jeden z rodičů tímto způsobem výchovy pro forma nesouhlasí. Je-li pak takový nesouhlas čistě obstrukční, ničím neodůvodněný, resp. postrádá-li ve vztahu k výchově dítěte relevanci, nemůže o něj soud opřít své rozhodnutí.